

FALLSTUDIE FED VAR DEN FÖRSTA MYC4-LÅNGIVAREN OCH STARTADE 2006. FED HAR NU OMKRING 40 ANSTÄLLDA OCH ÖVER 800 LÅN HAR FÖRMEDELTATS GENOM DEM. MÅLET FÖR 2008 ÄR ATT TILLHANDAHÅLLA LÅN FÖR MER ÄN 1 MILJON EUR TILL FÖRETAG I UGANDA.

Robert Wakabi är en av grundarna av FED – en stiftelse för utveckling av entreprenörskap i Uganda.

Den afrikanska låne marknaden

Det afrikanska bankväsendet är världens minsta och har följaktligen mycket lite konkurrens. Regeringarna i många afrikanska länder begränsar etableringen av utländska banker och skapar på så sätt ett monopol med brist på distributionskapacitet och konkurrenskraftiga räntor. En nyligen genomförd studie som genomförts av Världsbanken¹ drar slutsatsen att bristen på kapital till en rimlig kostnad är en av huvudfaktorerna som förhindrar utvecklingen i kontinentens privata sektor. Studien finner att det är av yttersta vikt att utvidga finansiella tjänster, betalningssystem, försäkring och krediter till en större del av befolkningen och att den geografiskt spridda landsortsbefolkningen, och den informella strukturen i stora delar av de ekonomiska aktiviteterna utgör speciella begränsningar.

Förlorarna är inte de stora företagen, där mängden tillgänglig finansiering är större än efterfrågan. Förlorarna är de medelstora (100- 250 anställda) och mindre (1-100 anställda) företag, som har svårt att finna finansiering. De är ofta hänvisade till lokala långgivare och blir utnyttjade med icke-transparenta villkor – ett bakslag inte bara för den enskilde entreprenören utan också för utvecklingen i hela regionen.

Det är inte ovanligt med räntor på upp till 280 % hos lokala utlånare, men deras service är bekväm och snabb och de kan vara väldigt flexibla när behovet av finansiering uppstår. Men för de flesta mindre företag leder samarbete med lokala utlånare ofta till stagnation och minskade inkomster pga. de orimliga villkor som håller företagen kvar i fattigdom.

Mikrofinansiering

Det finns ett alternativ för de många mikroföretagen som i allmänhet består av en person. Afrika har en expansion av mikrofinansinstitutioner (MFI) som arbetar baserat på antagandet att om dessa personer får tillgång till krediter så kommer deras företag växa, vilket stimulerar lokal tillväxt, och de kommer att anställa sina mindre företagsamma grannar, vilket i sin tur ger en snabbare ekonomisk utveckling.

MFI:er erbjuder krediter till fattiga människor – vanligtvis lån på under 100 USD². Dessa lån är tillräckliga för att hårt arbetande mikroentreprenörer ska kunna starta eller expandera småföretag med t.ex. korgflätning, kycklinguppfödning eller inköp av produkter hos grossister för att sälja dem på lokala marknader. Mikrofinansmodellen har bevisat att de fattiga kan förändra sina liv om de ges möjligheten. Det bästa exemplet finner man i Bangladesh, där Grameen Bank sedan 1983 har försett 7,45 miljoner låntagare med mikrokrediter och gjort det möjligt för de allra fattigaste att ta sig ur fattigdomen.

1. Making Finance Work for Africa, Världsbanken, november 2006

2. First Step Initiative, www.firststepinitiative.org; Paris Microfinance Network, parismfn.org

MFI:er finns i många former – kreditförbund, kommersiella banker och, som oftast, frivilligorganisationer (NGO). NGO:er i rollen som MFI har en inbyggd utmaning i det faktum att de oftast är beroende av donatorer som förser dem med kapital, vilket inte är en långsiktig lösning och innebär en risk att åtalas för ocker med välgörenhetspengar. NGO:er har fördelen att de ofta är närvarande i lokala samhällen och därför nära de invånare som är i behov av finansiering. En nyligen gjord analys av danska NGO:er och mikrofinansiering³ drar slutsatsen att, pga. av den verksamhet de bedriver, borde de snarare ta rollen som understödjare hellre än att driva verksamheten själva.

The dilemma of microfinance

Många MFI:er använder socialt tryck som säkerhet för att försäkra sig om att lånen betalas tillbaka. Låntagarna tar lån i grupp. Om en låntagare inte betalar tillbaka bestraffas vanligtvis hela gruppen och hindras i vissa fall från att ta ytterligare lån. Grupptricket uppmuntrar låntagarna till att vara mycket selektiva när de väljer gruppmedlemmar och till att betala tillbaka i tid. Räntor på 30-70 % är inte ovanliga pga. den transaktionstäta naturen av mikrofinansiering, men i vilket fall som helst är de att föredra framför de överdrivet höga räntorna hos lokala långgivare.

Även om mikrokrediter haft framgång i städer och områden nära städer så är utvecklingen av finansiella tjänster på den mindre tätbefolkade landsbygden långsam. 84 % av afrikanerna i Sub-Sahara lever på landsbygden och inkomstskillnaderna mellan stad och landsbygd ökar⁴. En studie av FN:s avdelning för ekonomiska och sociala frågor (DESA)⁵ drar slutsatsen att under de senaste årtionden har Afrika och Latinamerika haft de största olikheterna i inkomster. Studien drar slutsatsen att under den ekonomiska nedgången på 1980- och 1990-talet så drabbades de längst ned på inkomstlistan, de mest sårbara, oproportionerligt mycket. När nationalinkomsten steg gynnades de som fanns längst upp på listan medan de fattiga vann ett fåtal fördelar, om ens några.

Världsbanken⁶ erkänner den roll som olikheterna spelar när det gäller att förhindra uppfyllandet av 2015 Millennium Development Goals (MDG) och har uttalat att "rättvisefrågan måste vara central, både vad gäller diagnos och policy". Likaledes har the UK Department for International Development uttalat att "ojämlikheten spelar roll för uppfyllandet av MDG"⁷. Ojämlikheterna i Sub-Sahara i Afrika är anledningen till att MYC4 kommer att prioritera landsbygden fr.o.m.2009 när affärsmöjligheter identifieras och väljs ut.

Armajaro-Toms, den globala handels- och finansgruppen, kommer tillsammans med sin leverantör av kakaoböner att direktinvestera i lokala kakaobönsodlare för att hjälpa dem bygga upp livskraftiga företag. På så sätt stödjer Toms inte bara det lokala samhället, utan skapar också en länk direkt till sin kärnverksamhet. Engagemanget i Ghana kommer inte bara att optimera Toms leveranskedja, utan gör det också möjligt att proaktivt kommunicera deras sociala engagemang som en del i sin interna och externa CSR-strategi.

Hållbar finansiering

Medan välgörenhetsdonationer har varit ett sätt att försöka minska problemen med fattigdom i Afrika är tanken bakom mikrolånen och MYC4 att skapa ett incitament för individer att ta sig själva ur fattigdomen. Det motsvarar skillnaden mellan att ge en man en fisk (och han kommer tillbaka nästa dag för att få en till) och att lära honom fiska (och han kan skaffa sin egen föda). Det förstnämnda räddar liv och är ett måste för de allra fattigaste – det senare är en hållbar lösning riktad till småskaliga entreprenörer och en förutsättning för att skapa tillväxt i Afrika. MYC4 riktar sig inte till de allra fattigaste.

I västvärlden måste finansiella institutioner enligt lag informera sina kunder om den totala kreditkostnaden, uttryckt som en årlig räntesats (APR). Det säkrar öppenhet och fungerar som en finansiell version av McDonalds index.

I Afrika behöver kreditgivare inte informera sina kunder om den totala kreditkostnaden,

3. Danish NGOs and microfinance by the Project Counselling Service (Projektrådgivningen), maj 2007, finansierad av DANIDA

4. Combating inequality in Africa in Africa Renewal, VoL20 #2 (juli 2006), sidan 16

5. The Inequality Predicament, 2005, FN:s avdelning för ekonomiska och sociala frågor (DESA)

6. Världsbanken i sin utgåva 2006 av World Development Report

7. Mr Arj an de Haan, social utvecklingsrådgivare på UK Department for International Development, i NEPAD Dialogue, en publikation från New Partnership for Africa's Development (NEPAD)

vilket förhindrar låntagaren från att kunna jämföra olika lån. Låntagaren riskerar därför att gå med på orimliga betalningsvillkor.

Som en del av det övergripande målet att avlägsna barriärer och säkra rättvisa förhållande för småföretag i Afrika, förespråkar MYC4 införandet av en APR i Afrika som möjliggör för låntagaren att se den effektiva ränta som debiteras.

MYC4

Genom att fokusera på kraften hos företagande som drivkraft för att bekämpa fattigdom ger MYC4 investerare en dynamisk plattform för att skapa och stödja nya företag och kommersiell innovation i Afrika. MYC4 skaffar finansiering för det "ofinansierbara" och sammanför människor i affärer till bästa marknadspris med Internet som katalysator för förändring.

MYC4 strävar efter att bli en global plattform som förenar kapital, människor och kunskap i en gemensam strävan att främja långsiktigt företagande i Afrika.

MYC4 har som mål att bli världens första företag som ägs av världen. Det skulle innebära 6,6 miljarder aktieägare. Vid 2008 års slut siktar MYC4 på att ha 25 000 investerare och förmedla investeringar på 12,5 miljoner EUR till fler än 5 000 afrikanska företag.

MYC4 har huvudkontor i Köpenhamn, Danmark och sitt IT-utvecklingscentrum i Kampala, Uganda. MYC4 A/S grundades i maj 2006 som ett samriskföretag mellan Mads Kjaer, Kjaer Group A/S och Tim Vang.

Mer information fås vid kontakt av

Alette Heinrich Pramming

Kommunikationschef, MYC4 Danmark

MYC4 A/S

Frederiksholms Kanal 4, 4,
DK-1220 Köpenhamn K
Danmark

Telefon: +45-70-26 20 15

Fax: +45-49-26 20 15

E-post: info@myc4.com

www.myc4.com